

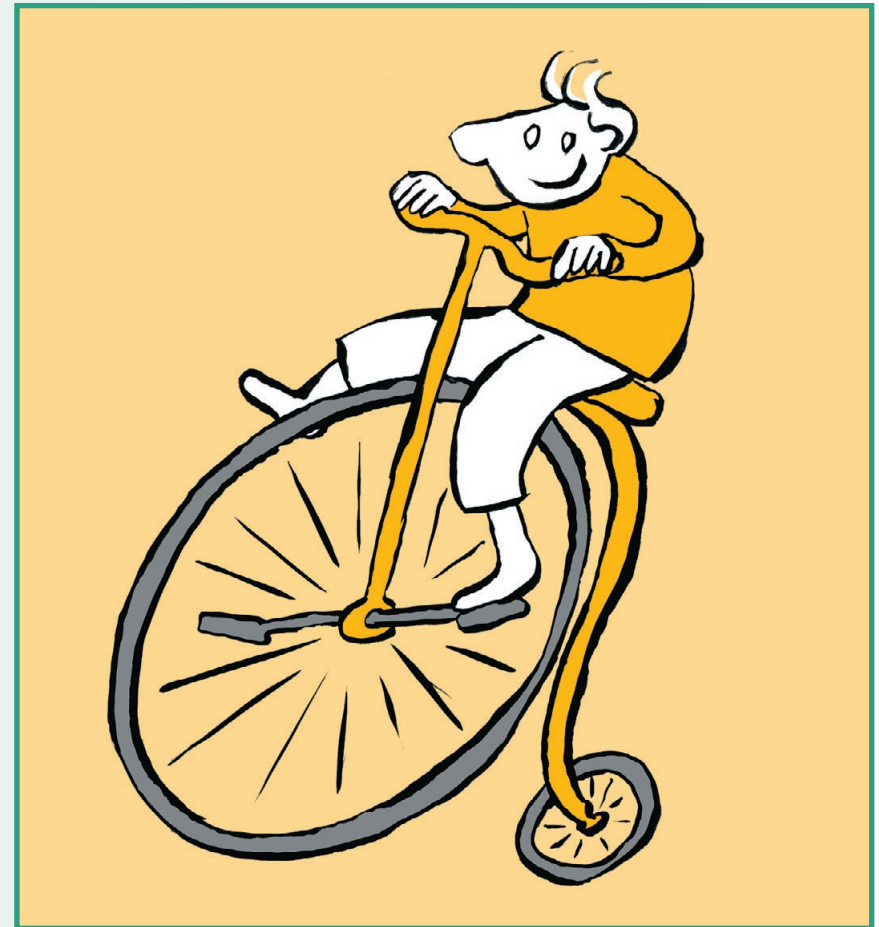
NAGYPAPA, MESÉLJ!

TAPASZTALATOK MEGOSZTÁSA
A CSALÁDBAN,
KÜLÖNÖS TEKINTETTEL
AZ IDŐBEOSZTÁSRA

A modul szerzője: Vásárhelyi Judit

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

1. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a A gyerekek előzetes tudásának előhívása					
	Beszélgetés a nagyszülőkről, a behozott tárgyak, képek begyűjtése. 15 perc	Hangulati előkészítés Empátia Emlékezet Kommunikációs készség Figyelem	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		P1 (Előzetes gyűjtés)
I/b Hány nemzedék van a családjukban? (élő statisztika)					
A	A gyerekek 4 fős csoportokat alakítanak szimpátia alapján. A csoportok szimbolikusan megjelenítik a négy egymást követő nemzedéket, és megnevezik a családtagokat. 10 perc	Sorrendiség Absztrakció Időérzés Gondolkodás Figyelem	Csoportmunka – bemutatás	Szimbolikus kellékek: iskolatáska, kötény, szem-üveg, bot stb.	P2 (Nemzedékek)
B	A gyerekek 4 fős csoportokat alakítanak a „ki az én családom” játékkal. A csoporton megbeszélik, hogy előnyös-e nagycsaládban élni. Összegyűjtik az érveket és az ellenérveket. Csoportok egymással megbeszélik a témát 10 perc	Vita Érvelés Vitakészség Véleményalkotás Véleménynyilvánítás Szóbeli kifejezőkészség	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportszóforgó		P3 (Ki az én családom)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Rajzos időtengely					
A	A gyerekek az ikonokat sorrendbe rakva áttekin- tik a napszakokat. 10 perc	Időérzék fejlesztése Emlékezet Gondolkodás	Kooperatív tanulás – kerekasztal	D1 (Az időten- gely ábrái)	P4 (Időtengely)
B	A gyerekek lerajzolják a napszakok jellegzetes el- foglaltságait. 10 perc	Időérzék fejlesztése Emlékezet Gondolkodás	Frontális osztálymun- ka – önálló feladatmeg- oldás	Rajzlap, ceru- za vagy színes kréta	
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Látogatás nagypánál: a tapasztalatok megismerése, összegezése					
A	A gyerekek arról beszélgetnek, hogy mit tudtak meg a nagypapa gyerekkoráról. 10 perc	Élmények előhívása Szóbeli kifejezőkészség Empátia Figyelem	Frontális osztálymun- ka – beszélgetőkör		
B	A gyerekek arról beszélgetnek, hogy mit tudtak meg a nagymama gyerekkoráról. 10 perc	Élmények előhívása Szóbeli kifejezőkészség Empátia Figyelem	Frontális osztálymun- ka – beszélgetőkör		
C	A gyerekek arról beszélgetnek, hogy mit tudtak meg a nagyszülők iskolai élményeiről. 10 perc	Élmények előhívása Szóbeli kifejezőkészség Empátia Figyelem	Frontális osztálymun- ka – beszélgetőkör		
II/b Kölcsönkapott kiállítás					
A	A gyerekek bemutatják a behozott tárgyakat, megnevezik, és elmondják, hogy mire használ- ták. 10 perc	Ismerteszés Csoportosítás Kifejezőkészség Kíváncsiság	Frontális osztálymun- ka – bemutatás, meg- beszélés		P5 (Tárgyak)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	A gyerekek kiállítást rendeznek a behozott tárgyakból, és beszélgetnek róluk. 10 perc	Alkotás Vizuális érzék Együttműködés	Frontális osztálymunka – szemléltetés, beszélgetés	Asztal, állvány, polc	
C	A gyerekek a behozott képekből tablót készítenek, és közben beszélgetnek róluk. 10 perc	Rendszerezés Vizuális érzék Együttműködés	Frontális osztálymunka – szemléltetés, beszélgetés	Karton, ragasztó	P6 (Képek)
II/c Címadás a kiállításnak					
	A gyerekek 4 fős csoportokat alakítanak szimpátia alapján. A csoportok közös címetek adnak a tárgyaknak (kiállításnak, tablónak), és kiválasztják a leginkább kifejező képet vagy tárgyat. A csoportok a címjavaslatokból kiválasztják a címet, a többi címet alcímként tüntetik fel. 15 perc	Absztrakció Kifejezőképesség Véleménynyilvánítás Kreativitás Együttműködés Empátia	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportszóforgó	Írólap, karton, a cím számára színes karton	
II/d Az unoka rajzos időtengelyének berendezése					
	A gyerekek a napszakok ikonjait sorba rendezik az időtengely jobb oldalán. A gyerekek a napszakok jellegzetes foglalkozásairól beszélgetnek. 15 perc	Szabályértés Időérzék Empátia Gondolkodás Szókincs	Frontális osztálymunka – önálló feladatmegoldás, megbeszélés	D1 (Az időtengely ábrái)	P4 (Időtengely)
II/e Készülődés a vendég érkezésére					
	A gyerekek szöszlőket választanak, és megbeszéljük, hogyan fogadják a vendéget. 15 perc	Udvariassági formák Együttműködés Véleményalkotás Kifejezőképesség	Csoportmunka – megbeszélés		P7 (Készülődés)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök /mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Vendég					
A	A gyerekek bemutatják a vendégnek a kiállítást. 15 perc	Kifejezőkészség fejlesztése Önbizalom	Frontális osztálymunka – bemutatás, beszélgetés	Tárgyak fényképek otthonról	
B	A gyerekek beszélgetnek a vendéggel, és összehasonlítják az életüket a vendég gyerekkorával. 15 perc	Kifejezőkészség fejlesztése Önbizalom Empátia	Frontális osztálymunka – interjú, beszélgetés		
C	A gyerekek rajzos időtengelyt kiegészítenek nagypapa életéből, napszakok szerint. A képeket az időtengely bal oldalára rögzítik. 15 perc	Szabályértés Időérzés Empátia Gondolkodás Gondolkodás	Frontális osztálymunka – önálló feladatmegoldás		Rajzlap, színes ceruza, zsírkréta olló, ragasztó
III/b Értékelés					
A	A gyerekek értékelik a munkát a kölcsönkapott tárgyak és a kiállítás milyensége alapján. 10 perc	Önértékelés Véleményalkotás	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		
B	A gyerekek értékelik a vendéglátást, és az abban betöltött szerepüket. 10 perc	Önértékelés Véleményalkotás	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		
C	A gyerekek arról beszélgetnek, hogy sikerült-e az időtengelyt összevetni. 10 perc	Értékelés Véleményalkotás	Frontális osztálymunka – beszélgetőkör		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 ELŐZETES GYŰJTÉS

Mielőtt a gyerekek otthon kérdezősködni és gyűjtögetni kezdenek, beszéljünk a nagyszülőkről: Ki él egy házban/lakásban, egy településen a nagyszüleivel? Találkozik-e velük? Beszélgetnek? Meséltek-e magukról érdekes dolgokat? Mit? Máshogyan élnek a nagyszülők, mint a gyerekek szülei? Mi a különbség?

Készítsük fel a gyerekeket a tárgyak gyűjtésére is. Beszéljünk arról, hogy a tárgyakat és képeket két hétre kölcsönbe kérjük a gyerekek., az osztály a tárgyra nagyon vigyáz, azokat visszaadja a kiállítást, a rajzokat megtekinthetik a kölcsönző szülők, nagyszülők is.

Ezután a gyerekek:

- meglátogatják a nagyszüleiket, és néhány napra kölcsönkérnek már nem használt, érdekes tárgyakat, vagy
- megnéznék, esetleg kölcsönkérnek régi családi képeket (furcsa ruhákkal, régi hajviselettel) vagy
- a nagyszülők életére vonatkozó tárgyakat, képeket gyűjtene a szülőktől.
- beszélgetnek nagyapával vagy nagyanyával, vagy
- kikérdezik a szülőket nagyapáról, nagyapá életéről.

Gyűjtsünk előre a gyerekekkel kérdéseket a családdal való beszélgetéshez. Például: Milyen volt nagypapa otthona gyerekkorában, milyen volt az iskola, a pad, a toll, a tinta? Mit játszottak? Mit dolgoztak? Ki volt a barátja? Sportoltak? Mit mesélt nagypapa a gyerekeinek?

P2 NEMZEDÉKEK

Az egymást követő nemzedékek érzékeltetése: a négy nemzedék álljon csoportba, játssza el, hogy ő gyerek, szülő, nagyszülő, dédszülő. (Pl. a gyerekek kezében játék, a szülőében pénztárca, telefon, a nagymama köt, a dédi fájlalja a derekát.), vagy a nemzedékek egymás mellett vagy egymás mögött állnak, a múlt bal felé, a jövő jobb felé húzódik.

Amikor a nemzedékek felálltak, kérdezzük a gyerekeket a családi kapcsolatokról: Kicsoda édesanyám unokája? Kicsoda a nagymamám fia?

P3 KI AZ ÉN CSALÁDOM

Előre elkészítünk kártyákat, melyeken egy-egy család tagjai szerepelnek: Kovács anyuka, Kovács apuka, Kovács nagymama, Kovács kisfiú, Takács kislány stb. Egy család 4 főből áll – nem feltétlenül mindig ugyanazokkal a családtagokkal. Annyi család van, ahány csoportot szeretnénk létrehozni. Ne szerepeljen a családnevek között olyan, amilyen nevű gyerek valóban jár az osztályba! A gyerekek húznak a kártyákból, majd megkeresik a „családtagjaikat”. Nem baj, ha nem azonos nemű családtagot húzott valaki, hiszen ez csak egy csoportalkítási mód, a szerepekkel most nem fogunk játszani.

P4 IDŐTENGELY

A függőleges, csomagolópapírra rajzolt, szimmetrikusan használt kb. 1,5–2 m-es időtengelyre kerülnek közös munkával a napszakokat jelképező ikonok. Legalul a reggeli képek, legfölül az esti utolsó kép az ágyról. Azért ilyen nagy a plakátunk, hogy a rajzok később jól mellérendezhetőek legyenek. Beszéljünk arról, hogy mit tesznek a gyerekek minden reggel, minden délben, délután, este. (Ha tudnak írni, akkor írjanak listát.)

A gyermekek saját napjuk ismétlődő pillanatairól készült rajzait (II/4 feladat) ismét közös döntéssel helyezzük el az időtengely jobb (a jövőt sugalló) oldalán.

Ha a vendég nagyszülővel sikerült napi időbeosztásáról beszélni, és annak elemeit is egy-egy rajzon ábrázolni, akkor ezeket is rögzíthetjük az időtengely bal oldalára.

Ha minden képet rögzítettünk, jöhet az összehasonlítás: van-e és mi a különbség nagypapa és a mi napunk, időtengelyünk között? Ki dolgozik többet? Ki alszik többet? Ki hányszor eszik napjában? Kinek mesélnek este és kinek nem? Melyek a népszerűbb és népszerűtlenebb napszakok?

P5 TÁRGYAK

Hangozzanak az osztályozáskor ezek a kifejezések: tisztálkodás, szabadidő, főzés, öltözködés stb. Hasonlítsuk össze a tárgyakat a mostanában használt tárgyakkal. Fontos, hogy a tárgyakat használat előtt és után őrizzük zárható helyen.

P6 KÉPEK

Kérdések a beszélgetéshez: Ismered, aki a képen látható? Hány éves a képen? Ma hány éves? Hány éves lehetne?

P7 KÉSZÜLŐDÉS

Beszéljük át a gyerekekkel, hogy mire kell gondolni, mire kell időt szánni a vendéglátás során.

A szószólók megválasztása lehet önként jelentkezés alapján, a gyerekek ajánlatai alapján. A legbátrabbak szerepeljenek a vendéglátás elején!

A vendéglátás menete lehet:

- A vendég köszöntése (szószóló 1.)
- Az osztály bemutatkozása (szószóló 2.)
- A vendég leültetése (szószóló 3.)
- A kiállítás bemutatása (szószóló 4–6.)
- Beszélgetés a nagypapa/nagyanya gyerekkoráról (a tanár vezeti majd)
- Búcsúzás, ajándék a vendégnek (Például egy rajz) (szószóló 7.)